

О.О. Нестеренко, д-р екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

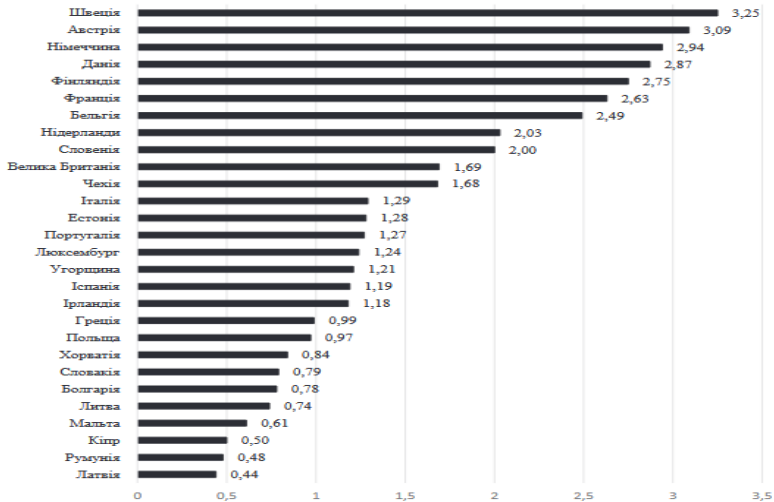
Ю.Р. Лисенко (*ХДУХТ, Харків*)

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Відповідно до положень національної доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку, суспільне бачення розвитку України до 2030 року охоплює такі орієнтири для досягнення, як добробут і здоров'я населення, що забезпечуватимуться інноваційним розвитком економіки [1]. В глобальній та національній програмі сталого розвитку для досягнення інноваційного розвитку виокремлено окреме завдання для досягнення 9-ї цілі «Промисловість, інновації та інфраструктура», а саме 9.5.: Створити фінансову та інституційну системи (інноваційну інфраструктуру), що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок.

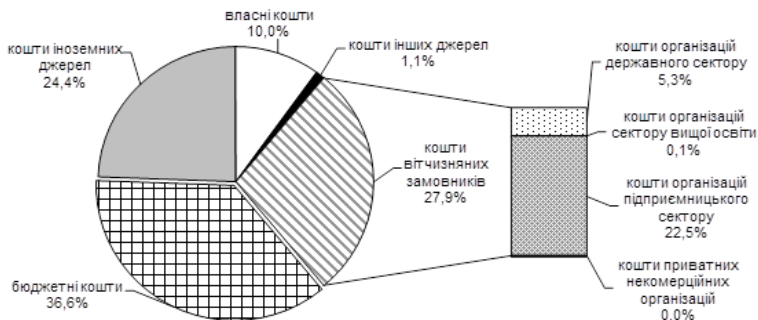
Модернізація інфраструктури всіх галузей та зростання економіки внаслідок структурної перебудови, а відтак, утвердження України як високотехнологічної держави шляхом впровадження інноваційної моделі є основою стратегічного курсу нашої держави до 2030 року. В той же час, реалії сьогодення свідчать, що частка промислових підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, є вкрай низькою – близько 15%, а реалізованої інноваційної продукції не перевищує й 2%. Тобто в абсолютному вимірі показники інноваційної діяльності на порядок нижчі, ніж в економічно розвинених країнах, що пов'язано з низьким рівнем її фінансування. Україна витратила 0,07% від ВВП на інноваційну діяльність, що значно менше, ніж в країнах ЄС-28 (рис. 1) [2].

Фінансування інноваційної діяльності є досить складним механізмом, який постійно розвивається і удосконалюється завдяки розширенню джерел фінансування серед яких доцільно виділити: асигнування (державні та місцеві); кошти спеціальних позабюджетних фондів; власні кошти підприємств (прибуток, амортизаційні відрахування); кредитні ресурси державних інвестиційних банків; фінансові ресурси спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів – інвестиційних фондів та компаній, фінансових компаній, інвестиційних відділів комерційних банків, страхових компаній, пенсійних фондів та ін.; іноземні інвестиції промислових та комерційних фірм.

Рисунок 1 – Витрати на інноваційну діяльність в країнах ЄС в 2017 р.

У 2017 р. загальний обсяг витрат на виконання інноваційної діяльності власними силами організації становив 13379,3 млн.грн, у тому числі витрати на оплату праці – 7152,9 млн.грн, інші поточні витрати – 5444,6 млн.грн, капітальні витрати – 781,8 млн.грн, з них витрати на придбання устаткування – 659,1 млн.грн. (рис. 2) [3].

Рисунок 2 – Розподіл загального обсягу витрат на виконання наукових досліджень і розробок за джерелами фінансування, %

Подоланню ситуації має сприяти запроваджений в Україні комплекс заходів, спрямованих на активізацію наукових досліджень та

реформування вітчизняної науки. Зокрема, у 2015 році було прийнято нову редакцію Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», яким передбачається практично переважаючі всієї системи управління та фінансування науки в Україні. У 2017 році утворено єдиний координаційний центр з формування стратегічного бачення розвитку науки в Україні – Національну раду з питань розвитку науки і технологій. Новим кроком у реформі фінансування науки має стати створення наприкінці 2018 року Національного фонду досліджень, який ставить за мету формування прозорої системи розподілу фінансів для стимулювання фундаментальних та прикладних наукових досліджень та розвитку національного дослідницького простору.

Поставлені державою стратегічні завдання націлені на активізацію реформ з метою популяризації результатів інноваційної діяльності, а також збільшення кількості інноваційних розробок, які могли б стати фундаментом нової економіки. Проектом стратегії інноваційного розвитку України на період до 2030 року наголошено, що зважаючи на обмежену фінансову та інституційну спроможність, наявні ресурси доцільно зосередити на підтримці наукових досліджень, які є однією з основ інноваційного потенціалу. Престижний статус науки стимулює розгортання великого різноманіття її розвинених форм. Дослідження цих форм, а також функцій науки у житті суспільства має стати підґрунтям виявлення основних особливостей та можливостей наукового пізнання.

Інформаційні джерела:

1. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» [Електронний ресурс]. URL: <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity/un-in-ukraine-publications/4203-2017-natsionalna-dopovid-tsili-staloho-rozvytku-ukraina-iaka-vyznachaie-bazovi-pokaznyky-dlia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku-tssr>
2. Украина на 42-м месте в рейтинге инновационных экономик мира. Как так вышло? // Офіційний сайт порталу Business Views. 2017. URL: <http://businessviews.com.ua/ru/economy/id/ukraina-na-42-m-meste-v-rejtinge-innovacionnyh-ekonomik-mira-kak-tak-vyshlo-1460>
3. Статистичний збірник: Наукова та інноваційна діяльність України, 2017 рік. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 178 с.